

خواص خواندن سوره های قرآن

هر تلاوتی، قرائت هست ولی هر قرائتی، تلاوت نیست؛ با این توضیح که: قرائت قرآن، تنها؛ خواندن قرآن است اما تلاوت قرآن، شمرده خواندن قرآن است به همراه تدبّر و اندیشه در معنای آن و عمل به احکام آن و امید به وعده‌ها و هراس از تهدیدها و عبرت از داستان‌های قرآن.

قرآن کریم کتابی است که می‌تواند ظلمت‌های جهل و مشکلات انسان‌ها را برطرف کند و بهترین راه استفاده از این کتاب هدایت، خواندن و تدبّر و تفکّر در آیات آن است، به همین خاطر، خداوند متعال فرمود: «فَأَقْرُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ [مزمل/۲۰] هر مقدار که می‌توانید از قرآن بخوانید» و همچنین فرمود: «أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ [محمد/۲۴] آیا در قرآن نمی‌اندیشند؟»

خواندن قرآن؛ عبادت است و سبب جلای دلها و رفع فراموشی و بلغم:

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) فرمود: «أَفْضَلُ عِبَادَةٍ أُمَّتِي قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ [۱] برترین عبادت امت من خواندن قرآن است».

و فرمود: «إِنَّ هَذِهِ الْقُلُوبَ لَتَصْدَأُ كَمَا يَصْدَأُ الْحَدِيدُ وَإِنَّ جَلَاءَهَا قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ [۲] همانا این دل‌ها زنگار می‌گیرد؛ همانطوری که آهن زنگار می‌گیرد و همانا جلای دل‌ها (از این زنگار)؛ خواندن قرآن است».

و امام صادق (علیه‌السلام) فرمود: «السَّوَاكُ وَ قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ مَقْطَعَةٌ لِلْبَلْغَمِ [۳] مسواک زدن و خواندن قرآن بلغم را می‌برند».

و در روایتی دیگر می‌فرماید: «ثَلَاثَةٌ يُذْهِبْنَ النَّسِيَانَ وَ يُحْدِثْنَ الذِّكْرَ قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ وَ السَّوَاكُ وَ الصِّيَامُ [۴] سه چیز فراموشی را می‌برند و یاد می‌آورند، خواندن قرآن، مسواک زدن و روزه».

فرق قرائت قرآن با تلاوت قرآن

هر تلاوتی، قرائت هست ولی هر قرائتی، تلاوت نیست؛ با این توضیح که: قرائت قرآن، تنها؛ خواندن قرآن است اما تلاوت قرآن، شمرده خواندن قرآن است به همراه تدبّر و اندیشه در معنای آن و عمل به احکام آن و امید به وعده‌ها و هراس از تهدیدها و عبرت از داستان‌های قرآن. [۵]

تأثیری که تلاوت قرآن دارد این است که سبب نورانیت معنوی و خیر و برکت خانه و می‌شود، چنانکه رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) فرمودند: «خانه‌های خود را با تلاوت قرآن، نورانی کنید... زیرا که هرگاه در خانه، بسیار تلاوت قرآن شد، خیر و برکتش زیاد می‌شود، و اهل آن به وسعت می‌رسند، و آن خانه برای اهل آسمان درخشندگی دارد چنانکه ستارگان آسمان برای اهل زمین می‌درخشند». [۶]

سبب همراهی ملائکه و دوری شیاطین

روایات ذکر شده، به صورت عمومی فضیلت خواندن قرآن را بیان می‌فرمایند، اما روایاتی هم داریم که به صورت خصوصی، فضیلت سوره‌ها را بیان می‌فرمایند که دانستن آن‌ها تشویق بیشتری برای خواندن این کتاب انسان‌ساز و استفاده از آن است و به این مناسبت، بعضی از این سوره‌ها، معرفی می‌شود:

- سوره ی قدر:

امام صادق (علیه‌السلام): «مَنْ قَرَأَ سُورَةَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ إِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً عِنْدَ مَنْامِهِ وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ أَحَدَ عَشَرَ مَلَكًا يَحْفَظُونَهُ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ حَتَّى يُصْبِحَ [۷] هر که سوره إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ را یازده بار در وقت خواب خود بخواند خدا به او یازده فرشته می‌گمارد که او را تا صبح از شر هر شیطان رجیمی نگهدارند».

- سوره ی انعام:

امام صادق (علیه‌السلام): «تمام سوره انعام در یک مرتبه نازل شد و هفتاد هزار فرشته آن را بدرقه کردند تا آنکه بر محمد (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) فرود آمد، پس آن را بزرگ و گرامی بدارید، چرا که اسم خداوند در هفتاد جای این سوره آمده است و اگر مردم می‌دانستند که چه‌ها در آن نهفته شده است، هرگز (تلاوت) آن را ترک نمی‌کردند».[۸]

- سوره ی لقمان:

امام محمد باقر (علیه‌السلام): «کسی که سوره ی لقمان را در هر شب تلاوت کند، خداوند در آن شب، فرشتگانی بر او می‌گمارد که او را تا به صبح از شر ابلیس و دستیارانش محافظت کنند و اگر این سوره را در روز بخواند، همان فرشتگان او را تا شب از شر شیطان و دستیارانش دور نگاه می‌دارند».[۹]

- سوره ی یس:

امام صادق (علیه‌السلام): «هر چیزی قلبی دارد و قلب قرآن (یس) است و هر که سوره (یس) را در روز بخواند در آن روز محفوظ می‌ماند و از رزق خدا بهره می‌برد و هر که آن را در شب قبل از خواب بخواند خداوند هزار ملک بر او می‌گمارد تا او را از شر هر شیطان و هر آفتی نگهداری کنند، و اگر آن روز بمیرد خداوند، او به بهشت در می‌آورد».[۱۰]

سوره ی ص:

امام محمد باقر (علیه السلام): «هرکس در شب جمعه سوره ی ص را بخواند، به قدری از خیر دنیا و آخرت به او کرامت می کنند که جز به پیامبری مرسل و یا فرشته ای مقرب به دیگری داده نمی شود، و خداوند او را و هرکس از افراد خاندانش را- که دوست داشته باشد - وارد بهشت می کند، حتی خدمتکاری که به او خدمت کرده اگرچه از افراد خانواده اش یا از کسانی که حق شفاعت در مورد آنان داشته است نباشد». [۱۱]

- سوره ی صف:

امام محمد باقر (علیه السلام): «مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الصَّفِّ وَ أَدْوَمَ قِرَاءَتَهَا فِي فَرَائِضِهِ وَ نَوَافِلِهِ صَفَّهُ اللَّهُ مَعَ مَلَائِكَتِهِ وَ أَنْبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ [۱۲] هر که سوره صف را بخواند و در نمازهای واجب و مستحب خویش بر خواندنش مداومت ورزد خداوند او را همراه فرشتگان و پیامبران فرستاده شده خود در یک صف قرار می دهد؛ اگر خدا خواهد».

امام محمد باقر (علیه السلام): «کسی که سوره ی لقمان را در هر شب تلاوت کند، خداوند در آن شب، فرشتگانی بر او می گمارد که او را تا به صبح از شر ابلیس و دستیارانش محافظت کنند و اگر این سوره را در روز بخواند، همان فرشتگان او را تا شب از شر شیطان و دستیارانش دور نگاه می دارند».

- سوره ی صافات:

امام صادق (علیه السلام): «کسی که سوره صافات را در هر روز جمعه بخواند همیشه از هر آفت و آسیبی محفوظ است و در زندگانی دنیا هر گرفتاری از او دور می شود و به وسیع ترین روزی در دنیا روزی داده می شود و خداوند در مال و فرزند و بدنش امر ناگوار و بدی که از شیطان رجیم و از ستمگر خودپسند باشد به او نمی رساند (آن را از وی دور و برطرف می سازد)». [۱۳]

- سوره ی نحل:

امام محمد باقر (علیه السلام): «هر که سوره نحل را در هر ماه بخواند، از بدهکاری و خسارت در امان می شود و ۷۰ نوع بلا از او برطرف می گردد که آسان ترین آن ها دیوانگی و جذام و برص است و در روایت دیگری سوره ی نحل برای محفوظ ماندن از شر ابلیس و سپاه و پیروان اوست». [۱۴]

همراهی ملائکه و دوری شیاطین با خواندن همه‌ی سوره‌ها

البته خواندن همه‌ی سوره‌های قرآن کریم موجب برکت در خانه و حضور ملائکه و دوری شیاطین می‌شوند چنانکه امام صادق (علیه‌السلام) فرمودند: «خانه‌ای که در آن قرآن خوانده شود و ذکر خدای عزوجلّ شود، برکتش زیاد می‌شود و فرشته‌ها در آن حاضر می‌شوند و شیاطین از آن دور می‌شوند و برای اهل آسمان می‌درخشد مانند ستاره‌های درخشان که برای اهل زمین می‌درخشند و خانه‌ای که در آن قرآن نخوانند و ذکر خدا نشود، برکتش کم می‌شود و فرشته‌ها از آن دوری می‌شوند و شیاطین در آن حاضر می‌شوند».[۱۵]

پس؛ فَاقْرَأْ مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ [مزمل/۲۰] هر مقدار که می‌توانید از قرآن بخوانید.